

Kultur- og likestillingsdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
23/108 - 3

Saksbeh.:
Marte Stine Skinnerlien

Dato:
16.01.2023

Høringssvar om NOU 2022:9 En åpen og opplyst offentlig samtale fra rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold

Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold er rådgivende overfor byrådet og bystyret i saker som angår kjønns- og seksualitetsmangfold. Rådet har rett til å uttale seg saker som angår kjønns- og seksualitetsmangfold. Uttalelsene skal følge saken til det organet som avgjør saken endelig. Rådet ønsker å legge frem sitt syn på overnevnte høring, for å belyse hvordan saken påvirker personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet og organisasjonene som representerer denne sammensatte gruppen.

Rådet avgir følgende uttalelse:

Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold viser til høring om Ytringsfrihetskommisjonens utredning - En åpen og opplyst offentlig samtale, fra Kultur- og likestillingsdepartementet.

Ytringsfrihetskommisjonen har utredet de sosiale, teknologiske, juridiske og økonomiske rammene for ytringsfrihet i dagens samfunn. Utredningen inneholder et bredt spekter av samfunnsområder. Utredningen er gjennomført på grunn av grunnleggende endringer, både den enkeltes rolle og ytringsmuligheter og det offentlige rom generelt, siden den forrige Ytringsfrihetskommisjonens rapport ble lagt fram i 1999.

Et hardt ytringsklima for personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet

Den siste tiden har vi sett at ytringsklima blir verre og verre for personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet. Det er en samfunnsoppgave å ivareta utsatte grupper. Det burde ikke være et individuelt ansvar å skulle finne metoder for å takle hatefulle ytringer. Kommisjonen er usikre på om polariseringen faktisk har blitt verre. Rådet mener rapporten ikke klarer å gjenspeile realiteten for utsatte grupper.

Mer mangfold

Rådet mener kommisjonen, i større grad, burde ha involvert minoriteter og utsatte grupper i arbeidet med rapporten. Rådet mener rapporten burde ha omtalt kvinner og personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet i større grad. Kommisjonens medlemmer hatt en bredere og mer mangfoldig sammensetning. «Homo» er et av de mest brukte skjellsordene i Norske skoler, det er bemerkelsesverdig hvor lite personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet et tematisert, sett i lys av hvor mye hat som rettes mot oss. Rapporten har et kort avsnitt om seksuelle minoriteter, hvor de

refererer til en liten undersøkelse med 500 informanter. Rådet støtter organisasjonene som sier at flere skeive organisasjoner burde blitt involvert og inkludert i arbeidet med rapporten.

Interseksjonalitet og sammensatt diskriminering

Rådet mener rapporten generelt sett er mangelfull med tanke på interseksjonalitet og perspektiver sammensatt diskriminering. Kommisjonen har gjort et godt arbeid når det gjelder CRPD og personer med funksjonsnedsettelse. Samiske er nevnt flere steder, spesielt med tanke på samisk språk. Samiske blir i stor grad trakassert og utsatt for hatefulle ytringer. Rådet mener rapporten burde omtale dette i større grad. Rapporten har heller ikke tatt høyde for hvordan minoritetsstress påvirker utsatte grupper. Kommisjonen burde i større grad ha involvert minoriteter og utsatte grupper i arbeidet med rapporten.

Justere straffeloven

Rådet mener det er interessant at kommisjonen foreslår å justere straffeloven. Kommisjonen har ikke nødvendigvis tro på at straff er en god løsning – likevel forslår de endringer i Grunnlovens paragraf 100 og to lover i Straffeloven. Rådet mener en god lovtekst kan virke normerende og holdningsskapende. Rådet mener begge forslagene er interessante og ser frem til eventuell utvikling i saken.

Ytringsfrihetsråd og skolesekk om ytringsfrihet

Rådet mener det er en god ide å ha et eget ytringsfrihetsråd og en digital hjelpeportal. Det virker også som en god ide å ha en egen skolesekk om ytringsfrihet. Det er uklart hva en slik skolesekk skal inneholde. En slik skolesekk bør ta høyde for kunnskap om utsatte grupper og mangfoldet.

Politisk- og livssynsreklame

Rådet er uenige i at det bør åpnes opp for politisk- og livssynsreklame fordi det kan være en faktor i å skape ytterligere polarisering i et allerede polarisert ytringsklima.

Begrepsbruk

I tråd med byrådets vedtatte handlingsplan «Stolt og fri – handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold 2020-2023» ønsker rådet at følgende ordlyd benyttes for å omtale målgruppen: personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet; eller kjønns- og seksualitetsmangfold. Bruken av forkortelser som lhbtqi+ personer (lesbiske, homofile, bifile, transpersoner, interkjønnpersoner, queerpersoner og andre skeive) ønskes brukt der det er snakk om helt spesifikke subgrupper under paraplybetegnelsen ovenfor.

Rådet ser fram til å følge saken videre.

Med vennlig hilsen

Marit Bjerke

rådsleder